

Svar til Carl Christian Blich:

Utvikling av TkØ til et fullverdig kompetansesenter

Det har vært flere innlegg og diskusjoner rundt de regionale odontologiske kompetansesentrene og i særdeleshet om etablering av Tannhelsetjenesten kompetansesenter Øst (TkØ) i Oslo. Det som synes å være gjennomgående i debatten, også i Tidende, er manglende informasjon, feil faktaopplysninger, polariserte synspunkter og at man i liten grad ser helheten i oppdraget fra Stortinget. Tannhelsetjenesten må ta innover seg at det er et politisk ønske om et kompetanseløft for Den offentlige tannhelsetjenesten, bl.a. gjennom etablering av kompetansesentre. Dette bør vi ønske velkommen! Vi kjenner oss ikke igjen i påstander og synspunkter som fremmes, og undres på om vi i det hele tatt er på samme bane – eller spor. Til Carl Christian Blichs innlegg er svaret; nei toget har ikke skiftet spor, det er bare litt forsinket.

Inntil nå har TkØ ikke ønsket å gå inn i en offentlig debatt om det skal etableres et regionalt odontologisk kompetansesenter, og om det skal ligge i Oslo. Dette har deltakende fylkeskommuner og Oslo kommune vedtatt for flere år siden. Beslutningen ble gjort med bakgrunn i geografiske og kommunikasjonsmessige forhold, men også nærheten til Det odontologiske fakultet ved Universitetet i Oslo var viktig. Med dette som mandat er det gjennomført en omfattende prosess etter offentlige regelverk for å finne egnede lokaler. For pasientene og de som skal benytte TkØs tjenester er det viktig at det ligger sentralt og med nærhet til offentlig kommunikasjon, noe plasseringen på Majorstuen gir. Selv om TkØ ligger på Majorstuen er det ikke primært tenkt for befolkningen i bydel Frogner, som det kan se ut til at Blich tror. De fleste innbyggerne der, som sannsynligvis er blant dem med best tannhelse i landet, får sikkert ivaretatt sitt behov for spesialiserte tannhelsetjenester annet sted.

Offentlig tannhelsetjeneste har ansvar for pasientgrupper med omfattende og sammensatte behov, hvor det både er vanskelig å legge opp en god behandlingsplan og behandle.

For å kunne tilby et tverrfaglig behandlings- og fagtilbud etableres TkØ med kompetanse fra alle spesialistområder. Tannleger kan henvise pasienter til behandling eller for råd om behandlingsplan. For å øke kompetansen i tjenesten er ambisjonen at henvisende tjeneste/tannlege selv enten kan delta i behandlingen, få råd om gjennomføring av behandling eller få mulighet til å hospitere ved TkØ. Private tannleger vil også ha mulighet til dette.

TkØ har ambisjon om å kunne gi veiledning via elektroniske kanaler. Dette gir større mulighet for en desentralisert oppfølging av pasienten. Det odontologiske fakultet ved UiO har etablert en tjeneste for tverrfaglige vurderinger, men påpeker selv at det er lange ventelister. Det kan tyde på at det er behov for større kapasitet innenfor denne type rådgivning.

Mandatet til de regionale odontologiske kompetansesentrene og TkØ er bredere enn å drive kun spesialistbehandling. Som Blich riktig skriver, skal vi også drive forskning, fagutvikling, etterutdanning, spesialistutdanning og bidra til geografisk fordeling av tannhelsepersonell.

Det er liten tradisjon for klinisk forskning i tannhelsetjenesten. I nasjonal forsknings- og innovasjonsstrategi for helse og omsorg (HelseOmsorg 21) legges det opp til at tjenesten selv i større grad skal være premissleverandør og deltaker i praksisnær klinisk forskning. I tannhelsetjenesten er universitetene de store og nesten de eneste aktørene. Sammenlignet med øvrig helsetjeneste er det minimalt med publiserte artikler med utspring i tannhelsetjenesten. Det burde være et ønske fra vårt fagområde

at vi kan få til flere og mer mangfoldige forskningsprosjekter. TkØ vil ha som en hovedoppgave å både drive og støtte forskning og fagutvikling med utspring i tjenesten. TkØ er godt i gang med å etablere samarbeid med HiOA, FHI, NIOM og de øvrige kompetansesentrene. Det arbeides også med en samarbeidsavtale med Det odontologiske fakultet, UiO. Det er ingen tvil om at TkØ er nyetablert innen forskning, og at det vil ta tid å bygge opp et godt forskningsmiljø. Likevel er det underlig at argumentet «å være nybegynner» skal sette stopper for forskning utover det som gjøres ved universitetet.

For å kunne bidra til veiledning av spesialistkandidater er det nødvendig med et tverrfaglig spesialistmiljø. TkØs bidrag til klinisk trening av kandidater skal ikke overta og erstatte universitetets ansvar. Det skal være et supplement til universitetet. Det er satt av plass til fem behandlingsrom for spesialistkandidater ved TkØ. Disse er i første omgang beregnet for kandidater i pedodonti. Innenfor denne spesialiteten har fakultetet behov for flere spesialistkasus og vil kunne få det gjennom et samarbeid med TkØ.

Lokalene til TkØ ligger i Sørkedalsveien 10 på Majorstuen og vil bestå av ca 850 kvm kliniske lokaler og 750 kvm til fellesfunksjoner, forskning, administrasjon samt kontorer for Norsk Tannvern. Det er satt av behandlingskontor til en spesialist innenfor hver spesialitet og fem plasser for spesialistkandidater. Lokalene skal også huse TOO (Tilrettelagt tannhelsetilbud til pasienter som har vært utsatt for tortur, overgrep eller har odontofobi). Dette er et tilbud TKØ allerede drifter. Ved full bemanning vil ca 23 årsverk være knyttet til TkØ, men driften skal trappes gradvis opp mot dette nivået.

Ved kompetansesenteret Vest Hordaland er ca. 20% av pasientene henvist fra privat tannhelsetje-

nesten. Når TkØ tilbyr spesialistbehandling for voksne betalende pasienter skal det gjøres i henhold til ESA-regelverket, dvs på like vilkår som for privat tannhelsetjeneste. Spesialistene ved TkØ skal også bruke tid på andre oppgaver enn pasientbehandling, bl.a. forskning og veiledning. Ut i fra TkØs oppgaver og innretning kan vi derfor verken skjønne eller dele Blichs bekymring om at en økningen i behandlingskapasitet innenfor bydel Frogner vil gi en direkte konkurranse for spesialistene som alt er etablert der. Vi kan heller ikke skjønne at en spesialist innenfor hvert fagområde vil tappe fakultetet for lærerkrefter og gå ut over både grunnutdanning og spesialistutdanning, slik det er blitt hevdet fra fakultetets side.

TkØ er organisert som et interkommunalt samarbeid, og politiske vedtak i alle fylkeskommuner og i Oslo kommune lå til grunn for opprettelsen. Akershus fylkeskommune hadde som eneste deltaker et vedtak om ny politisk behandling under visse forutsetninger. Representantskap og styre i TkØ gjennomgikk situasjonen både før og etter

utmeldelsen. I Akershus fylkeskommune var man mest opptatt av at det var tilstrekkelig tilgang på private spesialister i området og så ikke verdien av de andre oppgavene for TkØ. Blich synes å vurdere på samme måte. TkØs representantskap og styre har derimot vektlagt helheten i TkØs oppgaver.

Etablering av kompetansesentre utløser statlige midler til forskning og fagutvikling, spesialistutdanning og klinisk etterutdanning. Siden vedtaket i Stortinget om opprettelsen av regionale odontologiske kompetansesentre, har hver eneste regjering og hvert Storting vedtatt midler til etablering og drift av kompetansesentre. Både kompetansesentrene i vest og nord er godt i gang og mottar betydelig støtte. I TkØs region har man valgt å satse på et samarbeid mellom fylkene bl.a. for å kunne utnytte ressursene bedre og gi et bredt tilbud til befolkningen i hele regionen. Vårt kompetansesenter er beskjedent i forhold flere av de andre kompetansesentrene. Fylkeskommunene bidrar derfor med en relativt liten andel, og bidraget brukes ikke til å subsidiere

betalende pasienter. Dessverre måtte bidraget fra fylkeskommunene og Oslo kommune økes noe etter Akershus sin utmelding. For Oslo kommune innebærer det en økning i det årlige bidraget til drift av TkØ på 450 000 kroner. 3

Vår organisering med flere deltakere medfører imidlertid at politiske prosesser blir utfordrende og til dels uforutsigbare. Vi tror Carl Christian Blich, som bystyremedlem for Høyre i Oslo, ville være tjent med å søke faktisk informasjon hos dem saken angår, og der hvor saken er opplyst. Vi er ikke kjent med at det er tatt kontakt verken med styremedlemmer, representantskapsmedlemmer eller administrasjon i TkØ for å søke informasjon. Du er velkommen til å gjøre det ved neste korsvei.

*Bjørn Ellingsæter,
Styreleder, TkØ
Per David Clee Søhoel,
Nesteleder i styret, TkØ
Hilde Vogt Toven
Direktør, TkØ
Sissel Bjørntvedt
Tidligere leder, TkØ*